

ОСОБЛИВОСТІ ОЗЕЛЕНЕННЯ УЗБЕРЕЖЖЯ РІЧКИ ЛОПАНЬ У МІСТІ ХАРКІВ

Зінов'єв Р.О., гр. 206-22м-01

Науковий керівник – канд. с.-г. наук, **І.М. Швиденко**
Державний біотехнологічний університет

Більшість ландшафтних дизайнерів не приділяють належної уваги при озелененні місцевості з великим перепадом висот. З часом на таких місцях можна побачити зсуви, які також руйнують композиційні елементи навколо себе. Здебільшого в багатьох містах нашої країни можна побачити реконструйовані сквери чи парки з невідновленими схилами і тоді вся картина ландшафтного дизайну виглядає незавершеною. Складність цієї теми полягає в тому, що стандартні методи та шаблони озеленення не завжди підходять для вирішення проектного завдання. Якщо ділянка проекту знаходиться на схилі варто знати проблеми з якими можна зіштовхнутися та, як їх уникнути.

Коли ґрунт зі схилу поступово вимивається, з часом цілісна структура його поверхні може зруйнуватися. В результаті під впливом води або сильного вітру може виникнути зсув, що часто несе руйнівні наслідки. Щоб уникнути таких неприємностей, краще своєчасно подбати про зміцнення відкосу. Технології благоустрою схилів найчастіше застосовується для захисту від ерозії[1].

Метою даної роботи є розробка проекту озеленення та реконструкції схилу узбережжя річки Лопань у місті Харкові, яке знаходиться вздовж Банного провулку, навпроти скверу «Стрілка», довжиною 376 метрів. Перепад висот на цій місцевості складає близько 5 метрів та викликає не тільки естетичне незадоволення відвідувачів рекреаційної зони, а ще й небезпеку для життя тих хто вирішить прогулятися вздовж річки.

Основним методом укріплення є «Кореневе укріплення». Цей метод полягає в тому, що ділянка покривається додатковим шаром ґрунту, і засівається газонною травою та іншими рослинами, що своїм корінням перешкоджають вимиванню ґрунту. Він підходить для невеликих ділянок з кутом нахилу до 55 градусів. На більш крутих схилах рекомендується комбінувати озеленення з георешітки або геоматів, інакше насипаний поверх укріплювальних конструкцій шар ґрунту з рослинами швидко змиється водними потоками. Найчастіше, озеленення комбінують з Біомат. Це різновид геоматів, виготовлених з натуральних матеріалів (джуту, соломи або кокосового волокна). Усередині Біомат вже містяться насіння рослин, що при поливі проростають і вкорінюються в ґрунті. Такі геомати розкладаються протягом 2-3 років, і перетворюються в прекрасне добриво[2].

Створення газону на схилі відрізняється від рівнини. По перше кількість насіння треба розраховувати 60-70 гр на м². Вирішальним питанням для вибору газонної травосуміші є її цільове призначення. Для схилів використовують злакові трави, які здатні створити міцну, щільну дернину. Підійдуть травосуміші з більшим змістом тонконогу лучного та вівсяниці. Перед тим як посадити газонну траву, необхідно виконати цілий комплекс заходів, спрямованих на підготовку території. Він включає видалення верхнього шару дернини, вирівнювання поверхні, обробку та паркування землі, організацію дренажу [1].

Також для створення багатофункціональної та різноманітної зеленої зони вздовж узбережжя треба правильно підібрати дерева та чагарники, які так само можуть забезпечити захист схилу від ерозії. Вирішення задачі з підбору рослин може варіюватися залежно від багатьох факторів, які виявляться після глибокого аналізу місцевості та архітектурного задуму чи стилю. Для створення бордюрів чи живоплотів найкраще підійдуть представники роду кизильник. Найпрактичніше використовувати види, такі як кизильник блискучий і кизильник цілокрай. Безперечним плюсом цих видів є яскраві ягоди, які залишаються на рослинах усю зиму. В будь-який стиль можна додати хвойні рослини. Незважаючи на свій повільний зріст, вони краще за інші рослини можуть змінювати території. Сміливо висаджуйте туї корейські та класичні ялівці, канадський тис і сосни, що стеляться, а також різноманітні ялівці горизонтальні з подушкоподібною формою крони. Враховуючи те, що об'єкт озеленення знаходиться поблизу водойми, гарним рішенням буде використання верби. Незважаючи на масштаби цього розлогого дерева, саме верба стане чудовим варіантом для посадок на схилі [3]. Найкраще для озеленення схилів рекомендуємо використовувати саме компактні види та сорти рослин з карликовою, подушкоподібною та сланкою кроною. Маленькою родзинкою ландшафту можуть стати поодинокі чагарники спіреї та форзиції, які будуть прикрашати територію в будь-який сезон року.

Таким чином, дотримуючись правил роботи з озеленення схилів та суворому виконанню підготовчих робіт можна не лише створити сучасну та яскраву зелену зону, а й забезпечити захист проблемної місцевості міста, що в подальшому збереже міський бюджет від нових, скоріших реконструкцій.

Література

1. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць. Львів, 2008. 455 с.
2. Зміцнення та благоустрій схилів. GardenPark: веб-сайт. URL: <https://gardenpark.com.ua/uk/ukreplenie-i-blagoustrojstvo-sklonov/> (дата звернення: 25.09.2023)
3. Рослини для зміцнення схилів. Ogorodniki: веб-сайт. URL: <https://ogorodniki.com/uk/article/spisok-roslin-dlia-teritorii-zi-skhilom-travianisti-vichnozeleni-dereva-ta-chagarniki> (дата звернення: 25.09.2023)